

הבורסה

„כלל“: הזריזות משתלמת

אני מבקש לזכור שזו המלצה של בנק גדול, לא שלי. פשוט קיצרתי להסרי הסבלנות את הדרך.

מי קרוב לצלחת

ובכן, מי קרוב לצלחת? בעל הבית! זה טיבעי ומוכן. לדוגמה אפשר לקחת את המניות של חברת אזורים השקעות. בשבוע שעבר פירסמה החברה את המאזן שלה לשנה המסתיימת בסוף דצמבר 1982. זריזות הראויה לשבח, ואני מתכוון לכך. קראתי וקראתי ומצאתי שחברת ההשקעות הזו, שיש לה כמה חברות, כמו מרכז כלל בירושלים, ישראלוס, מודול בטון, נכסי אזורים, אזורים בניין, אירפ - תעשיות ועוד, המהוות כ-60% מכלל הנכסים של חברת האם, ושהמאזן הכולל שלה היה 2.2 מיליארדי שקלים, הפסידה, לא עלינו, בשנת 1982 סכום גדול של 180 מיליון ויש מאות ותשע-עשרה אלף שקל. מתראם לאינפלציה. המאזן פורסם ב-8 במרס. כן, חודש זה. עד כאן הכל בסדר. חבל רק שהפסידו. קורה, מה אפשר לעשות. ובכן, מתברר שאפשר לעשות הרבה. בעיקר בעלייה בבית. שהם אינם אלא מנהלי כלל. כן, כלל הגדולה. לכלל יש גם חברת ברוקרים - בטוחה, ולה יש קננות נאמנות. נאמנות, ותראו עד היכן הן נאמנות. **כשכועטים לפני פרסום המאזן, הודיעו הקרנות של בטוחה שהן, הקרנות, מכרו את כל המניות של אזורים שהיו ברשותם. יכול להיות שזה מיקרה. אבל, למכור דווקא שבועיים לפני שמתפרסם מאזן עם הפסד כדרכך גדול? אולי לא היתה להם אינפורמציה מוקדמת, אבל הם בהחלט סוחרים זריזים שחזו את ההפסדים, או שסתם יש להם מזל לא נורמאלי. הדוואי על כל ישראל, ובעיקר על המשקיע הקטן, המשקיע בחברה גדולה.**

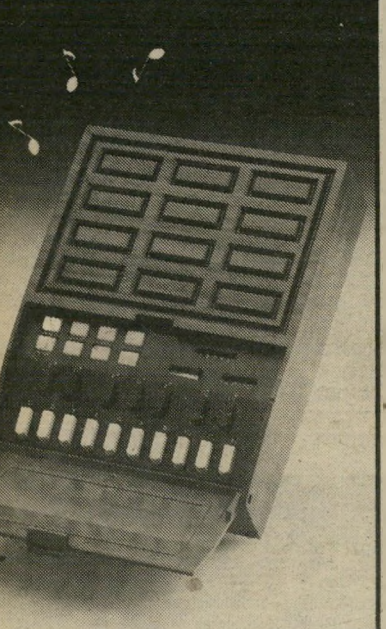
האמת המרה היא שהכל מסתדר. אין חדש בבורסה: עולה, יורד, ובסך הכל השערים נשחקים. מה שהיה טוב היום יהיה יותר טוב מחר. תמיד העתיד צפן בתוכו הפתעות. עד סוף החודש לא יהיה שינוי מהותי. סבלנות, זאת היא מילת המפתח. ועכשיו נחזור אל אמרי השפר של חכמי הבורסה. הגה אחת מאמרות אלה: נייר רע בשוק טוב, טוב מנייר טוב בשוק רע. תפסתם את המסר?

היועץ שיעץ

מתוך קרנות ואולי סתם מתוך שיעמום, ניגשתי לסניף בנק. אל יועץ ההשקעות, וביקשתי ממנו עצות טובות במה להשקיע. מטעמים מובנים לא אציין את שם הבנק, זה פשוט לא מקובל. אבל בכך אולי, אני נותן תשובה לאחד שטילפן אלי ושאל: תגיד, מה אתה כל פעם שולח אותנו אל היועצים, בשביל זה אנחנו לא צריכים אותך? ענית לי שיש צורך, אבל אני לא לוקח עמלה, ולכן העצות שלי שוות לפעמים אפס ולפעמים הרבה יותר. נחזור ליועץ בבנק. הוא ניסה בתחילה, בסבלנות ראויה לשבח, להסביר לי מהו מכפיל. אחרי שאמרתי לו שאני לא מבין, אמר לי: תשמע, מה שחשוב שהמכפיל יהיה נמוך. שאלתי, נו, אז מה עושים? אמר לי, יש לי רשימה של מניות שהבנק ממליץ עליהם והן בעלות מכפיל נמוך! ותדע לך, שמה שהמכפיל יותר נמוך, המניה טובה יותר. עכשיו אני יודע. העיקר, אמרתי לו, תגיד במה להשקיע. הנה הרשימה: **טפחות ע"ש, סקוריס, אזורים השקעות, הבנק הבינלאומי, אג"ש, אקספרי 5, כלל תעשיית, שרירנה (עשה 100% בשנה שעברה), אייריבי - פיתוח, החברה לישראל 1.** ולפזזה רחוק הוא הציג את אלביט ואדרון.

ביצים בעירום מלא

אני מוכן להתערב שכל אלה שיש להם כבר הכל, עדיין חסר להם פעמון מתוכנת לדלת. זוכרים את הכולבו המפורסם של ניו יורק, האמאבר שליידר, המוכר פטני טיים משוגעים לכל מי שמוכן לקנות ולשלם? ובכן אחד הצעצועים החדשים הוא הפעמון המנגן הניתן לתיכנות, ראשון מסוגו בעולם כולו. בהסבר כתוב, שהפי עמון הזה הוא בעל אוקטבה מלאה וחצי מקלדה. כיוון שהידעיות שלי בנייני מוסיקה קלושות, אני מניח שזה דבר יחיד במינו, בעיקר בפעמונים. הקונה מקבל את הפעמון מתוכנת לעשרים ושתיים נעימות נפרדות, להודמניות שונות. ברור שאפשר ל„האכיל“ את הפעמון בנעימות שונות, כיך הרוח הטובה של בעליהבית. כל מה שנותר לעשות הוא, להסיר את

הפעמון המאובק הישן - ולהתקין את החדש. ותתפלא, המחיר עדיין במיסגרת המאפשרת לישראל הממוצע להביא אותו ארצה, בלי להתחייב במס: 70 דולר. את הפעמון קונה הבעל לעצמו, זה לא כל כך מלהיב את האשה. לצורך זה אפי שר להביא גם מתנה שימושית למיטבח. ואתם הרי יודעים מי הוא המבלה עיתור תיו שם. ובכן המדובר ביטשה חדשה לקילוף ביצים קשות, מייד עם גמר בני שולם. השם המלא של המכשיר הוא: מקלף ביצים במכה אחת.

בתנועת יד אחת מתקלפת הביצה הקשה מקליפתה, מבלי לגרום לה נזק, לביצה. לחיצת המפוח גורמת לדחיסת אוויר ב־ שטח שבין הקליפה לביצה וצרי הביצה בעירום מלא. ההוראות כלולות במחיר. הממשל של המכשיר הוא קילוגרם אחד, המחיר סביר בהחלט: 9.95 דולרים. אריות הקרשון בחינם.

העיריה בעד הבנקים

נתבקשתי לשאול את עיריית תל-אביב, מדוע רק מי שיש לו חשבון בנק יהיה רשאי מעתה לרשום את בנו או בתו לגן ילדים. כל מי שרוצה באמת לרשום את צאצאיו בגן-חובה באזור תל-אביב, חייב להמציא כתבי-התחייבות באמצעות הבנק שלו, בו הוא מורה לבנק, לשלם על פי דרישת העירייה, את הסכומים המתוארים כדמי-אחוקה. אגב, לדעת השואל מדובר בסך הכל ב־1000 שקלים, או מה עושים מהומה גדולה. ואומרים לי, שצורה זו של גביה מנוגדת לחוק. אולי.

בלי אחריות

כשיצאתי מהבנק שבו קיבלתי עצות ב־ מה להשקיע, פגשתי מכר ותיק, בעליו של מידע שראוי לחלק אותו עם קוראי העולם הזה. אבל תחילה אזהרה: שמועה, כמו כל דבר בלתי-מבוסס, יש לה סיכוי גדול להתרבות, או סתם לא להיות נכונה. ובכן, אני מבקש להתייחס לקטע הבא, בהתאם. ובכן, מה סיפר לי הבחור: המניות של אטאס ופיתוח תעשייה מבוכרות הן פרויני קט חביב על דיזנגוף סנטר, שבו מצויה חברה בשם הונית, שאחד מראשיה הוא יועץ בעל ותק בשם פרידריך. נקודה. מי אתם חושבים מריץ את לוונישטיין?

ברוקר לביא מידע היסטורי

ואת ורדינון? אין פשוט מזה, חברת משאבים מאוחדים מיסודם של מנחם סלע, ד"ר אהרוני ואחיות אבש. הם גם מנהלים את קרן-הנאמנות נא. מי אתם חושבים מפריד את האוויר במקסימום, החברה להפרדת אוויר? הברוי קר משה לביא, מחברת הראון את לביא. לא שאלתי אותו, ולכן הוא גם לא אישר. עד כאן מידע היסטורי. כל הי רוצה להשתמש בו, על אחריותו בלבד. אגב, בעסקי-הנפט, למרות השמעות, עדיין אין חדש.

היועצים. (הפסקה קצרה לעיכול משמעות התשובה, ואחר כך שוב שאלה!) איך השוק היום? חיובי, עונה הברוקר. יהיו עליות היום? אם יהיו ביקושים. (שוב הפסקה קצרה, ומיד לאחריה) מה כדאי לקנות? מה שעולה! ומה כדאי למכור? מה שירד! שוב הפסקה קצרה, המשקיע נושם עמוק ו...מה אתה אומר, כדאי למכור את... והתשובה המיידית: אם זה ירד, או כדאי, אולי כדאי להיכנס ל...? זה מהבנק אמר לי שכדאי, מחלקים טבה. עכשיו מתחלפים התפקידים והיועץ ש־ נמאס לו משיב בהתקפת נגד: תגיד לי, זה מהבנק קנה? שאלת אותו? איזה בנק זה? אה? זה חברת-בית של חברת-בית שלהם, או פלא שהם ממליצים! עכשיו באה הפסקה ארוכה יותר, אבל המשקיע מסרב להשתכנע: אפשר לשמוע את הגלגלים במחור הורקים. הוא הגיע להחלטה וחוזר ושואל: אבל אולי זה בכל זאת יעלה? היועץ שיוצא מכליו, מגיב: ש־ יעלה! ואז אומר המשקיע בטרוניה: אני יכול לעשות בכסף שלי, מה שאני רוצה! על כך משיב לו הברוקר: בטח שאתה יכול, אתה יכול לנהל לך את התיק. דממה. המשקיע מבין שהרחיק לכת. הוא מתרצה ואומר לברוקר: טוב, תעשה מה שאתה מבין; מחר זה יעלה, נכון? אולי, משיב היועץ.

קאראט והשני לבדיקת זהב של 18 קאראט. כדי לבדוק את המתכת צריך לשפוף קלות את האבן במתכת ואחר כך לטפוף טיפה אחת מהגוול במקום השפשוף. התגובה היא הנותנת את התשובה. באותה דרך בה קובעים את איכות הזהב, אפשר לקבוע גם את איכות הכסף, האם התכשיט מצופה או עשוי כסף נקי. ועכשיו לעיקר: איך יודעים מי הוא מה ולמה. תגובה הגורמת להופעת צבע ירוק מראה שהחומר הנבדק מצופה זהב, והוא עשוי מנחושת או פלז. צבע ורדרד מראה על כסף מצופה זהב. כסף נקי, יראה בבדיקה צבע זהבהבה. כלים מצופים יגיבו בדרך כלל בהופעת צבע ירוק, כמו בנתכים של ניקל-כסף, מטבעות כסף יראו צבע אפרפר עד שחור. למיניגים הכינה החברה ערכה מיוחדת, בה ניתן לבדוק זהב באיכות של 9, 14, 18 ו-22 קאראט.

לקראת הקיץ אפשר להצטייד בערכה חדשה. בקיץ בדרך כלל נופעים לחו"ל, ובשאריות הכסף שנותר לאחר המפלות בבורסה, אפשר לבנות וגם לקנות מכשירי מזהב ולחזור הביתה כביטחון ש־ לא סידרו אותך.

מו"מ מוון

היום אני מבקש מעט סבלנות. הגה לפניכם דיאלוג, דרישה, חדיסטרני כשא־ חד שואל, למרות שהוא יודע הכל, השני משיב כי אין לו ברירה, ולא חשוב מה שהוא אומר, העיקר שהוא אומר ומה, בביתחון ונשמע הגיוני. הנפשות הפועלות: ברוקר, או יועץ-השקעות, או מנהל-תיקים מצד אחד של החוט. מצד שני המשקיע המודאג. באמצע הטלפונים. ובכן, זה הולך כך: מה נשמע? שואל המשקיע. טוב, אר מר הברוקר. למה היו ירידות? כי היו

לשפשוף זהב

עכשיו כשמחירה של המתכת הצהובה והיקרה ירד, כדאי אולי לקנות תכשיטי זהב ואפילו מטבעות מזהב. עכשיו, תשי אלו, איך יודעים שמה שנראה כזהב הוא באמת זהב? לעזרת מבקשי הזהב באה חברה אוסטרלית, העוסקת בסחר של מתכות יקרות, שהעמידה לרשות חובב הזהב

המצוי והמודמן ערכה (קיט) לבדיקת זהב וכסף. לערכה יש תיקעור שגודלו 7 סנטימטר גובה, 5 רוחב ו-3 סנטימטר עומק. משהו יותר גדול מפיסת סיגריט אמריקאיות. התיק מכיל אבן חצייקרה, שני בקבוקי גים עם גוול בדיקה, אחד לבדיקת זהב 9